

Federația Rusă

Denumirea oficială : Federația Rusă

Suprafața : 17.075.400 km

Populația : 148.704.300 locuitori

Densitatea populației : 9 locuitori/km²

Capitala : Moscova, 8.967.000 locuitori

Limba oficială : rusa

Moneda : rubla

Religia : ortodoxism (în majoritate); islamism, catolicism, protestantism etc. (circa 40 de culte)

Forma de guvernământ : republică

Ziua națională : 12 iunie

Cea mai mare țară din lume, Rusia a făcut parte din Uniunea Sovietică până în anul 1991, când aceasta s-a destrămat.

Geografie

Rusia este așezată în Eurasia (în estul Europei și nordul Asiei); este cel mai întins stat din lume: de la vest la est măsoară 10.000 km. Limite : Norvegia, Marea Barents, Marea Kara, Marea Laptev, Marea Siberiei de Est, Marea Ciukotsk în nord, Marea Bering, Oceanul Pacific, Marea Ohotsk, Marea Japoniei în est, Coreea de Nord, China, Mongolia, Kazahstan, Marea Caspică, Georgia, Azerbaidjan, Marea Neagră în sud, Ucraina, Bielorusia (Belarus), Estonia, Polonia, Lituania, Finlanda, Marea Baltică în vest.

Geografia fizică

Rusia se întinde de la Marea Baltică la Oceanul Pacific (11 fuse orare). Este constituită în principal din câmpii și platouri; munții apar în sud-vest (Caucazul), în sud, la granița Mongoliei și a Chinei, în est (pe coasta Pacificului). Munții Ural, munți vechi, sunt o barieră tradițională între Rusia europeană la vest și cea asiatică (Siberia) la est. Ei se întind pe circa 2.000 km pe direcția nord-sud, cu o altitudine maximă de 1.894 m. În partea asiatică între fluviile Enisei și Lena se află Podișul Siberiei Centrale (altitudine medie 1.000 m), un podiș uriaș, printre cele mai vechi ale continentului. În sud-vest, sunt Munții Caucaz (Caucazul Mare), munți tineri (altitudine maximă vârful Elbrus, 5.642 m, dintr-un vulcan stins). În sudul Siberiei Centrale se întind munții Saiani și Altai (altitudine medie 3.000 m). În sud-est, centru-est și estul Siberian se înșiră lanțuri de munți cu piscuri înalte și ghețari; în sud-est: munții Oablonovyi, Stanovoi și Djugdjur Djagdî, Cerski, Kolâma și în Verhoiansk, în centru-estic, și extremul estic; în Peninsula Kamciatca, munții vulcanici Sredinîi (Kliucev, 4.750 m altitudine maximă). În extremul sud-estic, la Marea Japoniei, sunt munții Sihote Alin. Câmpiile Rusiei sunt: în Europa, la vest de Urali, Marea Câmpie Rusă, drenată de Volga și Pecioara în nord întreruptă de podișuri joase. În partea asiatică, este Marea Câmpie a Siberiei de vest, drenată de fluviul Obi, înaltă de circa 300 m, o câmpie mlăștinoasă. Apele: o rețea bogată de fluvii mari: în Europa: Volga (3.531 km, cel mai lung fluviu din Europa), care se varsă în Marea Caspică, și Pecioara (1.809 km) se varsă în oceanul nordic (Marea Pecioara); în Asia: Obi (5.410 km) și Enisei (4.092 km) se varsă în Marea Kara, Lena (4.400 km) se varsă în Marea Laptev; Indighirka (1.977 km), Kolîma (2.513 km) se varsă în Marea Siberiei Orientale și Amurul (4.416 km) la granița cu China; se varsă în Marea Ohoțk. Lacurile sunt: Baikal (310.500 km²) fiind cel mai adânc de pe glob (1.620 m) în Siberia; în partea europeană: Marea Caspică (371.000 km²).

Clima

Pe teritoriul Rusiei găsim mai multe feluri de climă: domină clima temperat-continentală, mai umedă spre vest, în apropierea Marii Baltice și pe țărmul Oceanului Pacific, unde se simte influența musonilor; și excesivă în Siberia (Verhoiansk: 75°C, minima absolută). Clima sub-polară și polară, cu ierni prelungi (8-luni) și veri scurte, răcoroase. Latitudinea și adesea depărtarea de ocean și dispoziția reliefului, toate contribuie la caracterul specific al climei. Iarna, porturile nordice, ca St. Petesburg, sunt blocate de gheață.

Floră și faună

Varietatea climei conduce la o varietate a vegetației în Rusia. În zona polară găsim tundra (mușchi, licheni, plante pitice, unele cu flori în vara polară; vegetația nu e continuă) și silvo-tundra (apar și arbuști izolați). În sudul tundrei, taigaua, care ocupă circa 1/2 din teritoriul țării, pădurea de conifere, care formează o unitate a vegetației de la Marea Baltică la Oceanul Pacific. Taigaua este cea mai întinsă pădure din lume. Între taiga și stepele din sud se întind pădurile amestecate, zonă de conifere și stejar. Stepă are o vegetație ierboasă; în semideșerturi vegetația este săracă. Pădurea de foioase și stepă se întind în partea europeană. Fauna este extrem de bogată. În tundra: renul, elanul, vulpea polară, lupul de tundra, iepurele alb, potârnichea polară. În insulele Oceanului Arctic: ursul alb; în ape: foca, morsa. În taiga sunt: vererița, lupul, ursul brun, râsul, hermelina și samurul, renul, elanul. În zona pădurilor amestecate: lupul, vulpea, ursul, pisica sălbatică etc. În stepă: rozătoare, păsări răpitoare, în semideșert: șerpi de deșert. În Rusia există circa 25 de parcuri naționale în care sunt ocrotite specii rare ale faunei ca: tigru siberian, cerbul silka, foca de Baikal.

Populația

Federația Rusă este un mozaic de circa 100 de naționalități și popoare: ruși (peste 80%); ucraineni, ciuvași, bașkiri, bieloruși, osetini, daghestani, iakuți, kareli ș.a. În partea europeană, care cuprinde 25% din teritoriul Rusiei, trăiește 75% din populație (între 50-335 locuitori/km²); în partea asiatică, care cuprinde 75% din teritoriul Rusiei, trăiește 25% din populație (sub 25 locuitori/km²). Concentrarea maximă în partea europeană este de 200-300 locuitori/km² (zona Moscovei, Petesburgului). În partea extrem nordică europeană densitatea scade sub 1 locuitor/km². Concentrarea maximă în partea asiatică este în Uralul central (câteva nuclee); 40 locuitori/km² și în bazinele carbonifere (în Kuzbass): 35 locuitori/km²; în extremul estic siberian densitatea scade până la 30 locuitori/km². Zone uriașe din taiga sunt nelocuite; de asemenea în nord. Rata natalității este de 14,5‰; a mortalității de 10,5‰. Populația urbană este de 75%.

Resurse și economie

Rusia este un rezervor uriaș de materii prime: cărbune; petrol (în principal în Siberia de Vest), gaze naturale (în regiunea Volga-Ural și Tiumen; aduse prin conducte), baza energetică fiind asigurată prin ele; minereuri de fier, mangan, cupru, zinc, plumb, bauxită, nichel; lemn, săruri de potasiu, sulf, sare gemă; bumbac, in, lână. Valorificarea multor resurse ale subsolului este costisitoare datorită distanțelor uriașe care le separă de zonele populate. Energia electrică este obținută prin folosirea hidroenergiei; hidrocentrale pe Volga (Volgograd); pe Angara (Bratsk); pe Ienisei (Krasnoiarsk); pe Obi (Novosibirsk); termocentrale și centrale atomo-electrice. Industria grea este: siderurgică (în Urali, regiunea Moscova, în bazinul carbonifer Kuznețk); construcții

de mașini (Moscova, Sf. Petersburg, Nijni Novgorod, Țarițân).

Industria grea este de asemenea: industria chimică, metalurgia neferoasă, bazată pe exploatarea cuprului, zincului, plumbului și bauxitei (Ural, pe lângă hidrocentralele de pe marile fluviu siberiene); industria chimică (Ural, Peninsula Kola, Omsk, Tomsk, Krasnoiarsk, etc.); industria lemnului (Sankt Petesburg și Arhanghelsk) și textilă (în zona europeană îndeosebi); industria alimentară (de lactate, conserve de carne, pește, fructe, legume, ulei, votcă și bere). Agricultură se face pe suprafațe mari, cu o mare varietate. În zonele de stepă și silvostepă în partea europeană (în special regiunea Volgăi) se cultivă: cereale: grâu, orz, secară; legume, cartofi; plante tehnice; floarea-soarelui, in, tutun, sfeclă de zahăr; pomicultură, viticultură. Creșterea animalelor: cornute mari, porcine, păsări, reni; apicultură. Pescuitul este extins în Oceanul Pacific și Marea Neagră. Vânătoarea este dezvoltată în Siberia, pentru blănuri scumpe. Turismul este foarte dezvoltat (în special pentru Moscova și Sankt Petesburg). Exportă: utilaje, instalații industriale, petrol, gaze naturale, minereuri.

Transport și comunicații

Rusia are o rețea de transport pe măsura dimensiunilor sale uriașe: căi ferate (parțial electrificate); cele mai multe în partea europeană. De o mare importanță este linia transiberiană (9.304 km) de la Sankt-Petesburg-Moscova-Ecaterinburg-Irkutsk-Habarovsk-Vladivostok. Șoselele moderne cele mai multe sunt în partea europeană. Există numeroase căi navigabile interioare: Volga, Ienisei, Obi etc. Flotă maritimă. Aeroporturi: Moscova, St. Petesburg, Novosibirsk, Volgograd, Kazan.

Orașe

St. Petesburg (port), Nijni Novgorod, Novosibirsk (port), Ecaterinburg, Samara, Omsk, Kazan, Perm, Rostov, Țarițân/Volgograd, Krasnoiarsk (port), Vladivostok (port), Murmansk (port), Arhanghelsk (port).

Religia

În ciuda campaniilor antireligioase ale guvernelor comuniste, timp de 50 de ani, mulți oameni sunt foarte loiali Bisericii Ortodoxe Ruse. Nivelul educației și al cercetării este înalt, în ciuda lipsei de fonduri, în special din medicină și tehnologie.

Statul

Rusia este republică prezidențială, stat federal. Puterea legislativă este exercitată de președinte și de Congresul Deputaților Poporului, iar între sesiunile acestuia, de Sovietul Suprem; cea executivă de Consiliul de Miniștri numit ca rezultat al alegerilor legislative. Multipartitism.

“Kremlin”-la nord de Moscova

